

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. november 23. vasárnap

bb.1. egzotikus másodvirágzás - újból nyílnak a tigrisfoltos orchideák

tób/bam/zsu st

1980. november 23.

a tigrisfoltos orchideák a szegedi józsef attila tudományegyetem fűvészkertjének ritkaságai. mindig nyáron virágoznak. az idén is júniusban bontogatták nagy, barnapettyes szirmaikat, s kellemes illatot árasztottak a környéken.

az ősz beköszöntével védett helyre, az üvegház előcsarnokába vitték a trópusi növényeket, amelyek most újból nyílnak. a másodvirágzás valószínűleg azzal magyarázható, hogy a szegedi fűvészkertben télen és nyáron egyaránt optimális körülmények között - nagyon párás, de nem túlzottan meleg környezetben - tudják tartani a mexikóban honos orchideák magyarországi példányait. /mti/

-.-

09.20/zsu

-1-

11⁰⁰
K

bb.2. kishajmási kerámiák karácsonyra

kász/zsu st

1980. november 23.

népi kerámiákat készített karácsonyra ndk-beli megrendelésre a kishajmási hegyalja tsz. a színes, mázas butellákat, csupokat, korsókat, köcsögöket az artex külkereskedelmi vállalat már utnak is indította, hogy idejében eljussanak a német vásárlókhöz. a mecsekben megbuvó község lakói új életre keltették a baranyai népi fazekasművészet hagyományait. a növényeket mostohán nevelő hegyoldal ugyanis bővelkedik kiváló minőségű agyagban, s a kishajmásiak erre alapozták a tsz melléküzemét. a kis „manufaktura”, kézzel korongolt és festett kerámia edényei országszerte, s a határainkon túl is sikert arattak. a mecseki hegyhát népművészetét őrző és ápoló kézművesek edényeiből már a nyugat-európai országokba és kanadába is szállítottak./mti/

-. -

bb.3. a orosházi festőcsoport tárlata

sam/zsu bc

1980. november 23.

orosházán a helyi festőcsoport kilenc tagjának másfélszáz alkotását bemutató tárlat nyílt vasárnap. a művelődési központban december elsejéig látható kiállításon a csoport tagjainak az idei nyári művésztelepeken készült festményei és rajzai szerepelnek. a tizennyolc éve tevékenykedő, orosházi festőcsoport tárlatán tájképek, csendéletek, arcképek érzékeltetik az amatőr művészek törekvéseit./mti/

-. -

bb.4. csehszlovák képzőművészek kiállítása hódmezővásárhelyen

dén/zsu bc

1980. november 23.

képzőművész magyar csehszlovák barátsági napot rendezett vasárnap hódmezővásárhelyen a hazafias népfront csongrád megyei bizottsága. a tornyai jános muzeumban ebből az alkalomból csehszlovák képzőművész kiállítás nyílt. pavol gombosnak, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetsége első titkárának, a budapesti csehszlovák kulturális és tájékoztatási központ igazgatójának bevezetője után ján mácha, prágában élő festő és grafikusművész nyitotta meg a tárlatot.

/folyt. köv./

12. 10/zsu

-2-

12⁴⁰
K

bb-4./csehszlovák ... folyt./zsu

a vásárhelyiek december végéig láthatják ján mácha-prágai műemlékeket és utcarészleteket megörökítő - hetven litográfiáját, az ugyancsak prágai zdenek kolarsky szobrászművész portré-plakettjeit, a második világháború mártírjaira emlékeztető és más témájú, mintegy negyven érméjét. a pozsonyban élő frantisek jurik festőművész tizenöt akvarellje többségében a szlovákiai tájak szépségét érzékelteti.

pavol gombos, ján mácha és zdenek kolarsky napközben kerekasztal beszélgetésen és műteremlátogatáson találkozott, és eszmecsere folytatott a hódmezővásárhelyen élő képzőművészekkel.
/mti/

-. -

bb.5. éremkiállítás győrött

cser/zsu bc

1980. november 23.

éremkiállítás nyílt vasárnap délelőtt a győri xantus jános muzeumban. a tárlaton a muzeum több mint 2 ezer darabos éremtárának legszebb, legértékesebb darabjai láthatók.

külön tablót kaptak a győri városi érmek: ezek több mint fél évezredet ölelnek fel. a legutolsót 1971-ben a városi rang megszerzésének 700.-dik évfordulója tiszteletére verték. az uralkodók portréit ábrázoló legrégebb érem mátyás király korában készült. történelmi személyiségeket, - kossuth lajost, széchenyi istvánt, deák ferencet és másokat - ábrázoló érmek ugyancsak szép számmal láthatók a kiállításon.

bemutatják a magyar orvosok természetvédelmi társaságának érmeit is. a társaság a múlt században működött. pozsonyban egerben, győrött, szombathelyen, mosonmagyaróváron tartotta közgyűléseit, kongresszusait: ezeket érmeiken is megörökítették.
/mit/

-. -

13. 10/zsu

-3-

14¹⁰
K

bb.6. csendes forgalom az utakon, késések a légi közlekedésben
1980. november 23.

t/az/tr/zsu bc

sok helyen ködös reggelre ébredtek vasárnap az országban, az utinform jelentése szerint a főváros környékén, a duna és a tiszamenti országutakon lassan haladhattak az autósok, mindössze 80-100 méter volt a látótávolság. köd borította az m7-es autópálya több szakaszát és a balatoni régi országutakat is, a párásság nehezítette a látást a balaton északi partján, ugyanakkor a tó déli partján sütött a nap, akárcsak az ország magasabb területein, a hegyekben. a gépkocsivezetők közül többen nem vettek tudomást a kedvezőtlenebb közlekedési körülményekről, vakrepülésben, sebesen hajtottak. szomorú következménye volt az ilyen felelőtlennek az a vasárnap reggeli baleset amely az m3-as uton szívalom határában történt: gyorsajtás és szabálytalan előzés miatt két személygépkocsi ütközött össze, nyolcan sérültek meg, közülük hárman életveszélyesen, négyes súlyosan.

a volán főmenetirányítójától kapott tájékoztatás szerint a ködös idő nem okozott számottevő fennakadást a sárga buszok közlekedésében, s a távolsági járatok is rendben, legfeljebb 5-10 perces késéssel érkeztek meg budapestre. hasonló helyzetről szólt a máv ügyeletese is.

a repülőgéppel utazók csak késéssel hagyhatták el ferihegyet, az amszterdami, a berlini, a moszkvai, a londoni, a prágai, a szófiai, és a varsói reggeli járatok gépmadarai másfél-kétórás késéssel emelkedtek a levegőbe. /mti/

bb.7. halálos közlekedési baleset

1980. november 23.

t/1/az/pá/zsu bc

zebegény külterületén a közúton csadó lászló 18 éves lakatos, nagymarosi lakos oldalkocsis motorkerékpárjával áttért az uttest menetirány szerinti bal oldalára, és összeütközött egy vele szemben szabályosan közlekedő személygépkocsival. a motorkerékpár vezetője - aki figyelmetlenül vezette járművét - meghalt, utasa súlyosan megsérült. a baleset ügyében a vizsgálat megkezdődött. /mti/

13.30/zsu

14 15
[Signature]

bb.8. időjárásjelentés

zsu bc

1980. november 23.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. november 23-án vasárnap 12 órakor:

folytatódik a csendes, párás, ködös idő

a változékony, csapadékos időjárást okozó ciklonok továbbra is európa északi felén vonulnak nyugatról kelet felé. hatásukra a brit szigeteken, a német-lengyel síkságon, valamint a balti tenger keleti vidékén sokfelé esik az eső, de enyhe az idő. hideg levegő őrvenylik a skandináv félsziget és a szovjetunió európai területének északi része fölött. ezért ott szórványosan havazik, hófúvások vannak. kontinensünk déli felén körülbelül az 50. szélességtől délre magasnyomású légkör képződmény helyezkedik el. hatására csendes, párás, helyenként tartósan ködös az idő, számottevő csapadék nem hullik. a hőmérséklet csúcstértéke általában az évszaknak megfelelő, vagy néhány fokkal magasabb annál.

hazánkban szombaton változóan felhős, párás, helyenként tartósan ködös idő volt. csak egy-két helyről jelentettek ködszítálást. a változó irányú szél mérsékelt maradt. a hőmérséklet csúcstértéke az ország legnagyobb részén 9,15, de a tartósabban ködös helyeken csak 4,8 fok között alakult.

vasárnap hajnalra mínusz 3 plusz 5 fokig hűlt le a levegő. ismét többfelé képződött köd. délelőtt a köd helyenként továbbra is megmaradt, és egy-két ködszítálásról is érkezett jelentés. másutt változóan felhős, párás idő volt. a változó irányú szél gyenge maradt. a hőmérséklet 11 órakor az erősen párás, ködös helyeken, 2,5 az ország többi részén 6,10 fok között alakult.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 5,9 fok volt, 2,1 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten 5 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1030 mb, alig változik.

várható időjárás hétfő estig:

továbbra is változóan felhős, párás, helyenként tartósan ködös idő. néhány helyen ködszítálás. mérsékelt, változó irányú szél. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2 plusz 3 fok között, a várható legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn a tartósabban ködös helyeken 5 fok körül, másutt 8,13 fok között.

a duna vízállása budapestnél 238 cm, hőmérséklete 5,2 fok. /mti/

13.40/zsu

14 25
[Signature]

bb.9. kozmetikus kongresszus a duna intercontinentalban

t/az/pá/zsu bc

1980. november 23.

a szépművészet mesterei adtak randevut egymásnak vasárnap budapesten, a duna intercontinental szállóban, ahol e napon rendezték meg a viii. országos kozmetikus kongresszust. telt ház volt a bálteremben, s a 700 jelenlévőn kívül még 300-an szerették volna végighallgatni a neves hazai és külföldi szakemberek - orvosok, kozmetikusok, gyógytornászok - előadásait. ezek közül a legnagyobb tetszéssel Nina Haasnak, a cidesko, azaz a kozmetikusok nemzetközi szervezete elnökének, az öregedés betegség vagy sors, című referátumát fogadta az értő közönség.

szó esett a kongresszuson a különböző bőrbántalmak kezeléséről éppúgy, mint a testedzés regeneráló, frissítő hatásáról, az új kozmetikumok alkalmazásáról, az arckikészítés új divatirányzatairól, a nappali és az esti sminkekről. a kongresszus idején ugyancsak az intercontinental szállóban rendezett kiállításon világcégek, honi vállalatok tették közzé arc- és testápoló készítményeiket, a kozmetikusoknak ajánlott eszközöket, gépeket, a kozmetikus válogatott pedig bemutatót tartott.

reinis sándorné, a magyar fodrász- és kozmetikus egyesület elnöke a kongresszuson értékelte a szakma helyzetét, s elmondta, hogy azokat a kollégákat, akiket a hely szűkében már nem tudtak fogadni, a közeljövőben előadásokon és bemutatókon tájékoztatják az eseményen ismertetett szakmai újdonságokról. /mti/

-. -

bb.10. a vadrózsák tánckar gálaműsora

t/az/pá/zsu bc

1980. november 23.

országos hírnevű néptáncgyűttes, az építők szakszervezetének vadrózsák tánckara vasárnap a vigszínházban rendezett gálaműsorral ünnepelte megalakulásának 30. évfordulóját. az együttes, amelyben az utóbbi három évtizedben fiatalok százai ismerkedtek népünk hagyományos kultúrájával, művészetével ez alkalommal régi táncosait is színpadra szólította, s a világot jelentő deszkákra léphetett a táncos utánpótlás is, a vadrózsák gyermekcsoportja.

/folyt. köv./

14.35/zsu

-6-

15⁰⁵
[Handwritten signature]

bb.10./a vadrózsák ... folyt./zsu

a színházi bemutató közönsége repetíroáruk legszebb táncait láthatta, egyszersmind lassan feledésbe merülő népszokásokról kapott képet; kalocsai, rábaközi, lakócsai, lőrincrévi táncmotívumokat ötvöző koreográfiákra dobbantak a csizmák, perdültek a szoknyák, regölők, kántálók, siratók váltogatták egymást a színen. /mti/

-. -

bb.11. koszoruzás a karancslejtősi bányászellenállás évfordulóján

csiz/ig bc

1980. november 23.

a karancslejtősi bányászok 1944. novemberi antifasiszta felkelésének évfordulóján vasárnap a hajdani pusztáv akna lejárata-nál tisztelegtek a salgótarjáni iparmedence kommunistái és kisz-fiataljai: megkoszorúzták az emlékművet a fiatal és az idősebb munkás-nemzedékek képviselői, köztük a felkelés még életben levő résztvevői, a hozzátartozók. az obeliszknél munkások, katonák és kisz ifjúságdisták álltak diszörséget.

harminchat éve, 1944. november 23-án mintegy háromszáz bányász - szembefordulva a nyilasok bevonulási és kitelepítési parancsával - a karancslejtősi bánya mélyére huzódott. csatlakozott hozzájuk huszonkét honvéd is, akik megtagadták a szovjet hadsereg elleni harcot, a bánya mélyén haladéktalanul hozzáláttak a fegyveres kiképzéshez, de árulás folytán felfedezték rejtekhelyüket és könnyfakasztó gránátokkal a felszínre kényszerítették őket. hét ellenállót a nyilasok és a csendőrök kivégeztek. hat komunistabányásznak sikerült fegyverrel kitörnie a gyűrűből: ők a környező hegyekben folytatták a harcot a német fasiszták és hazai csatlósai ellen. /mti/

-. -

15.40/ig

- 7 -

16⁰⁵
[Handwritten signature]

bb.12. klubvezetők találkozója

t/az/pá/ig bc

1980. november 23.

föltarisznyázva megannyi tanulsággal, tapasztalattal indultak haza a klubvezetők vasárnap a budapesti művelődési központ kétnapos találkozójáról, ahová a különböző gyárakból, intézményekből, iskolákból, művelődési házakból érkeztek a budapesti és a vidéki küldöttek. rajtuk kívül jó néhány kívülálló volt vendége a hasznos mulatságnak, hiszen nemcsak a klubvezetőknek címzett meghívók adták hírül az eseményt, hanem a művelődési központ épülete mellé kipányvázott hőlégballon kósarából szónokló bohócok is elujságolták az arra járóknak, -kelőknek: odabent megnyílt már a „bünbarlang”, a „póker”, a „ferbli”, a „huszonegy”, a „házárd-játékokban”, ugyanis voltaképpen szellemi játék, fejtörő szolgált a résztvevők épülésére, jóllehet kártyalapokkal játszottak, s a kártyajátékok szabályai szerint kellett kirakni a kérdések válaszpárját, és nyerhetett, ki okos, temérdek fabatkát.

a klubvezetők találkozásának rendezői ugyanis ezt a pénzünet rendszeresítették a hétfőre két napjára, s e „váltán”, vásárolhatott a bazárban a nyerő könyvet, hanglemezt. a valódi nyeremény persze a játék megismerése volt, azoké a fejtörőké, melyek kelleiket a klubvezetők kikölcsönözhetik majd a budapesti művelődési központ módszertárából. egyebek között azt a játékautomatát is, amelybe most a technikai érdekességekhez, találmányokhoz kötődő kérdéseket táplálták, ám a program cserélhető, s a gép próbára teheti, hogy a játékos milyen jártasságra tett szert természettudományi, irodalmi, sporttörténeti, képzőművészeti, zenei ismeretekben.

a kézműves műhelyekben vesszőfonás, virágkötészet, agyagozás, papírhajtogatás, gyöngyfűzés, nádsip- és bőrérszerkesztés mesterfogásait leshették el szobrászok, iparművészek közreműködésével-segítségével a résztvevők - a papírhajtogatásra óvónéni oktatta őket -, a konyhán pedig a „klubkaja”, azaz a gyorsan összeüthető, de azért jóízű uzsonnaételek készítésének fortélyait tanulhatták egymástól.

a rendezők remélik, hogy a találkozó nyomán nagyobb pezsdülés mutatkozik a klubokban, s ígérik, hogy szakmai-módszertani tanácsal ezentúl is mindenkor örömet állnak a klubvezetők rendelkezésére. fontos az is, hogy kevesebben legyenek az olyanok körükben, akiket a találkozó résztvevői mutattak be a zárónap délutánján megnyílt panoptikumban, tudniillik kirakati bábukat öltöztettek - maszkiroztak, zsarnok, sértődékeny, tudálékos klubvezetők. /mti/

- 0 -

- 8 -

15.55/ig

16³⁰
[Handwritten signature]

bb.13. vasárnap munká a földeken

ö/az/vid/pá/ig bc

1980. november 23.

szerte az országban vasárnap is dolgoztak a földeken, szántottak, vetettek, szedték a cukorrépat és a kukoricát, helyenként még a szőlőskertekben is akadt tennivaló.

borsodban az ország legészakibb szántóföldjein több mint 300 kombájn törte a nagyüzemi táblákon a kukoricát. az abauji tájakon és a bodroközben az őszi búzát vetették. a megye bükkaljai borvidékén az évszázad leghosszabb szürete fejeződött be a hét végére: a hegy déli lábainál, a szőlőtől védett domboldalokon 17 község határában szedték le az utolsó fürtöket, a szokásosnál mintegy három héttel később. az egri borvidéken is ekkor végeztek a szürettel, s a mátra alján még itt-ott szedték a szőlőt.

tolnában a félé utószüretet tartottak a nagyüzemi táblákon, hogy a sietős betakarítás miatt a tőkéken maradt fürtök se menjenek veszendőbe. a megye gazdaságában a cukorrépaszedés feléhez érkezve a mély, sáros talajokat ásóval forgatták ki a répat.

fejér megye több gazdaságában, például a kápolnásnyéki és a seregélyesi termelőszövetkezetben a hét végére tuljutottak a legnagyobb őszi munkán, a tengeri betakarításán, ezért kombájnaikat kikölcsönözték a szomszédos nagyüzemi gazdaságoknak. győrsopron megyében a lajta-hansági és a kisalföldi állami gazdaság adta kölcsön - befejezven a betakarítást - a környékbeli termelőszövetkezeteknek kombájnaikat, cukorrépa-betakarító gépsorait, vasárnapra már 20 gépet.

komárom megyében nyújtott műszakok szervezésével gyorsították az őszi munkákat. a budapesti és pest megyei gabonaforgalmi és malomipari vállalat átvevőhelyein, malmaiban vasárnap is fogadták a gazdaságokból érkező tengeri-szállítmányokat, működtek a szárítók cegléden, nagykátán.

változatlanul nehéz a cukorgyárak munkája is ezekben a napokban, a beérkező répa ugyanis meglehetősen sáros, ezért lassul a földolgozás, gyakrabban fordulnak elő műszaki hibák. ennek ellenére kaposváron például több mint 3000 tonnányi répat dolgoztak föl vasárnap, s eddig 200 ezer tonna nyersanyagból készítettek cukrot. ¹⁵

/folyt. köv./
17.30/ig

- 9 -

17³⁰
[Handwritten signature]

bb.13. /vasárnap 1. folyt./ig

Ügyeletet tartottak vasárnap az agrotársaságnál, ahol a hétfői pihenőnapon is várták a gazdaságok jelentkezését, s igyekeztek mielőbb előteremteni egy-egy hiányzó alkatrészt, hogy a mezőgazdasági munkák finisében műszaki okok miatt ne álljon gép.
/mti/

bb.14. késnek a légi járatok

1/az/pá/ig bc 1980. november 23.

A ködös, párás időjárás gondot okozott a légi közlekedésben. Vasárnap már a reggeli órákban is több malév-járat másfél-kétórás késéssel indult ferihegyről. E gépek az elmaradást visszautjukon sem tudták behozni, s némelyik - így a lipcsei és a helsinki járaton közlekedő - a második útjára is órányi késedelemmel indult. Más országok repülőterein is akadozott a forgalom a nehéz látási viszonyok miatt. A damaszkuszból érkező malév-járat például ötórás bukaresti veszteglést követően érkezett budapestre, mintegy hatórás késéssel jött meg és indult vissza az aeroflot moszkvai járata. Másfél órát késett a szir légitársaság damaszkuszból érkező és prágába tartó gépe. Vasárnap délután már, noha a látási viszonyok elég mérsékelték voltak, a menetrend szerint jöttek mentek a légi járatok, a meteorológiai előrejelzés szerint azonban a köd sűrűsödése várható, ezért az este és az éjszaka utazók, utasokat várók további késésekre számíthatnak.
/mti/

bb.15. pullai árpád lengyelországba utazott

k/tr/ig bc 1980. november 23.

Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter a KGT közlekedési állandó bizottságának 62. ülésére, vasárnap este lengyelországba utazott. A tanácskozáson a tagállamok közlekedési miniszterei - egyebek között - megvitatják a bizottság jövő évi munkatervét, és javaslatokat dolgoznak ki a nemzetközi személyszállító vonatok menetrend szerinti közlekedésének javítására.
/mti/

19.00/ig

19.25
K

bb.16. halálos közlekedési baleset

1/az/pá/ig bc 1980. november 23.

Vasszentmihály belterületén a közúton vasárnap tompa László 26 éves hentes, soproni lakos személygépkocsijával az uttestről kisodródva egy fának ütközött. Utasa - tompa István 56 éves segédmunkás, körmendi lakos, a gépkocsi vezetőjének édesapja - a helyszínen meghalt. A baleset oka: tompa László vezetés közben elaludt. Az ügyet a rendőrség vizsgálja.
/mti/

bb.17. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke
1980. november 23-án vasárnap

ig bc 1980. november 23.

1. egzotikus másodvirágzás
 2. kishajmási kerámiák
 3. orosházi festőcsoport
 4. csehszlovák képzőművészek kiállítása
 5. éremkiállítás győri
 6. csendes forgalom az utakon
 7. halálos közlekedési baleset
 8. időjárás
 9. kozmetikus kongresszus
 10. a vadrózsák tánckar gálaműsora
 11. koszorúzás
 12. klubvezetők találkozója
 13. vasárnapi munka a földeken
 14. késnek a légi járatok
 15. pullai árpád elutazott
 16. halálos baleset
 17. hírjegyzék
- /mti/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében:
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: bacsonyi lászló

- v e g e -

19.15

- 11 -

19.30
K

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. november 24. hétfő

bb.1. támogatás a közművelődési alapból

i/me/bc/zsu st

1980. november 24.

a közművelődési alapból további 11 és fél millió forinttal egészítik ki az év végéig a művelődési célokra előirányzott helyi pénzeszközöket. az országos közművelődési tanács elnökségének ez az állásfoglalása lehetővé teszi újabb, korszerű művelődési formák alkalmazását.

e támogatás révén létrehozhatják - egyelőre bács-kiskun, szolnok, hajdu-bihar, komárom, vas és veszprém megyében - a szakkörök módszertani központjait: ezek szakmai tanácsot, utmutatást adhatnak e népszerű kis közösségeknek, tapasztalatcseréket, vándorkiállításokat rendezhetnek. bács-kiskun, komárom és szabolcs-szatmár megyében megszervezik a könyvtárellátó rendszert, amely a peremkerületekbe, a tanyákra is gyorsan eljuttatja a szükséges könyveket, más megyékben már bevált a könyvellátásnak ez a módja. a kistelepülések és külterületek lakosainak művelődését is elősegíti ez a központi juttatás, salgótarjánban például - ahol a lakosság 30 százaléka a peremkerületekben lakik - létrehoznak egy központi kabinetet, ez látja el majd a művelődési otthonokat az előadásokhoz és más programokhoz szükséges eszközökkel, s hozzájárul a népművelők képzéséhez is.

/folyt.köv./

-1-